

Inhoud

Voorwoord	2
Ontwikkeling van de pup.....	2
Voeding	4
Lichaamsbeweging.....	4
De bench	5
Leren	5
Verzorging en vacht.....	6
Afstamming en gezondheid	9
Slotwoord	10

Voorwoord

Gefeliciteerd! Je bent nu een trotse hondeneigenaar geworden. Wij als fokker hebben er alles aan gedaan om je een gezonde en goed gesocialiseerde pup te leveren. De pup is regelmatig in aanraking geweest met katten, kleine kinderen, pubers, grote en kleine andere honden en ga zo maar door. Hij is mee in de auto geweest, naar de tennisbaan, de dierenarts, de winkels, het bos, de markt. Onze taak zit er nu grotendeels op, jullie moeten nu verder gaan waar wij zijn gebleven. Neem de pup dus zo jong als hij is overal mee naar toe. Op de arm als de pup nog erg klein is; de pup heeft de veiligheid en geborgenheid van zijn baasje nog nodig. Is je pup ergens bang voor, leidt hem dan af, praat op een opgewekte toon tegen hem en beloon hem uitbundig als hij z'n angst overwint. Vind van de pup niets goed wat je later van een volwassen hond ook niet goed zou vinden. De investering die je de eerste paar weken doet in je pup haal je er later dubbel en dwars uit.

Ontwikkeling van de pup

De pup gaat in zijn groei tot volwassen hond door verschillende fases:

1. Vegetatieve fase ofwel de fase van de pasgeborene
2. Overgangsfase
3. Inprentingperiode - 4 tot 8 weken
4. Socialisatieperiode - 8 tot 12 weken
5. Rangordeperiode - 12 tot 16 weken

Het zal duidelijk zijn dat dit alles in het leven van een pup niet zo strak in schema's verloopt. De verschillende periodes overlappen elkaar vaak. Immers, het spel van de pups onderling vanaf het moment dat ze kunnen lopen heeft al veel met rangordebepalingen van doen.

Vegetatieve fase

De pup is blind en doof en heeft beperkte reuk, hij reageert op de geur van zijn moeder.

Overgangsfase

Snelle lichamelijke veranderingen, de pup kan zien, horen, kruipen en doet pogingen te lopen.

Inprentingperiode

De inprentingperiode is een blauwdruk voor het leven. Als er tijdens de inprenting iets is fout gegaan kan dit nooit meer hersteld worden. De indrukken in deze periode zijn bepalend voor de rest

van zijn leven. Als hij in deze periode soortgenoten leert kennen en niet-soortgenoten, kennis maakt met mensen in alle soorten en maten, andere dieren, verkeer betekent dat gewenning voor de rest van zijn leven.

Socialisatieperiode

De hond leert communiceren met de rest van de wereld. Hij heeft van nature het vermogen een aantal communicatieaspecten te gebruiken. Hij moet echter wel leren deze te gebruiken. Dit is de periode waarin pups in de natuur naar buiten treden en op avontuur uit zullen gaan. Maar ook de periode waarin de pups wat sneller angstig zijn, ze zouden bij gevaar immers snel terug naar het hol moeten. Behoed in deze periode de hond voor al te negatieve ervaringen. Maar als hij toch ergens van schrikt, bijvoorbeeld vuurwerk, aai of troost de angst dan nooit in. Bevestig niet dat er iets heel engs gebeurt maar doe alsof het heel gewoon was.

Rangordeperiode

In deze periode wordt vaak door spelletjes e.d. bepaald welke plaats binnen de roedel bereikt gaat worden. En vergis je niet, het gezin is voor de hond zijn roedel.

Stoeispelletjes zijn dus rangordespelletjes, voor zijn zelfvertrouwen mag de pup best af en toe een spelletje winnen maar zorg wel altijd dat jij het laatste spelletje wint. Jij bepaalt als roedelleider ook of en wanneer er gespeeld wordt. Pas op met trekspelletjes om een speeltje. Dit is voor de pup een enorme uitdaging en als zijn gegrom te vaak beloond wordt met de winst van het speeltje zal hij zich dan ook danig het haantje gaan voelen. Als er op de grond gestoeid wordt let er dan op dat de mens altijd hoger (letterlijk) dan de hond blijft. Dus niet kind op de grond rollebollend en hond er boven op. Later, als het karakter van de hond zich op dit gebied gevormd heeft en duidelijk is, kan dit niet zo veel kwaad meer, maar blijf er ook dan op letten hoe de hond reageert. Maak altijd zelf een einde aan stoei- en andere spelletjes en ga niet door tot de hond er genoeg van heeft.

Als er al een (oudere) hond in huis is houd dan een aantal zaken in de gaten met betrekking tot de rangordebepaling tussen de honden. Zorg er altijd voor dat de oudere hond een voorkeurspositie heeft. Eerst begroeten, eerst eten geven, eerst de riem aan, enz. Blijf dit altijd volhouden, ook als de honden ouder zijn, want de strijd om de rangorde kan zomaar oplaaien. Duidelijkheid is daarom voor alle partijen belangrijk. Grijp niet te snel in als de oudere hond de pup corrigeert. De pup kan wel tegen een stootje en het risico ontstaat dat de oudere hond zich verongelijkt gaat voelen.

In de natuur mag de pup ongestoord mee eten tot de leeftijd van 12 weken. Daarna eten eerst de roedelleiders en verdere hogeren in rang en pas als allerlaatste komt de pup aan de beurt. Een ranghogere zal dus nooit het voer van een ranglagere weghalen want de ranghogere heeft de buik al rond en de lekkerste hapjes zijn al op. Het weghalen van het eten van de hond (wat door sommige 'kenners' wordt gepropageerd om te voorkomen dat de hond voedernijd ontwikkelt) is dus onnatuurlijk en volkomen onlogisch en zal eerder voedernijd in de hand werken. Als je toch wilt

zekerstellen dat de hond geen gromgedrag gaat vertonen als mensen in de buurt van zijn eten komen, dan kan je beter wat eten toevoegen.

De hond heeft behoefte aan duidelijke leiding en regels. De hond die geen duidelijke leiding krijgt - let op, leiding hoeft niet streng te zijn maar wel consequent - zal zelf de leiding nemen, met alle gevaren van dien.

Een belangrijke fase is nog niet besproken en dat is de pubertijd. Ja, ja, ook honden! Zo rond de 7 à 8 maanden. Ben je de periode hiervoor consequent geweest dan rol je deze periode meestal zo door. De hond lijkt veel van wat hij heeft geleerd vergeten te zijn en zet een grote mond op (waar hebben we dat meer gehoord?). Heb geduld, blijf consequent, het gaat echt weer over.

Voeding

Sinds februari 2005 voeren wij onze honden volgens het rauwvoerdieet. Meer informatie hierover is op onze site te vinden. Ook onze pups krijgen rauw voer. Wij zoeken dan ook kopers die open staan voor deze manier van voeren. Laat de pup in het begin nog meerdere keren per dag eten en bouw dat af tot 1 of 2x (1x heeft de voorkeur).

Chocolade - VERGIF voor honden. In chocolade zit een stof waarvan honden al bij inname van een kleine hoeveelheid dood kunnen gaan.

Vitaminen/kalk - overbodig, te veel kan zelf misvormingen van de botten veroorzaken.

Ernstige diarree - 2 dagen vasten, wel water geven. Wees alert met diarree bij pups, ze drogen sneller uit dan je denkt. Ga op tijd naar de dierenarts.

Lichaamsbeweging

Lichaamsbeweging is natuurlijk prima maar houd een paar dingen in de gaten. Een pup zal soms veel langer doorspelen dan goed voor hem is, zeker als er andere honden en/of kinderen met hem spelen. Houd dus in de gaten dat de pup ook echt zijn rust krijgt door hem bijvoorbeeld met iets lekkers in de bench te stoppen. Stop ook niet te veel activiteiten in 1 dag(deel) maar doseer.

Wandelen - in het begin slechts 5 tot 10 minuten per keer, maar wel vaak. Dit zeer langzaam opvoeren. Het is voor de hond - ook volwassen - heel slecht om de hele week alleen een blokje rond te gaan en dan ineens in het weekend 1,5 tot 2 uur te gaan lopen.

Fietsen - het eerste jaar zeker niet doen. De hond is nog niet volgroeid en de belasting op zijn skelet is te groot. Na een jaar eventueel met kleine stukjes beginnen. De pup kan in het begin wel 20 uur per etmaal slapen.

De bench

Wij vinden de bench onmisbaar als je een pup hebt!

Ten eerste creëer je een veilig eigen plekje - hol - voor je hond. Een plekje waar hij NIET gestoord wordt en de kinderen c.q. andere dieren niet bij hem komen.

Ten tweede is een bench ideaal voor het zindelijk maken van de pup, immers een pup zal zijn eigen nest niet bevuild. Wij hebben een stukje van de bodem met krant belegd en de pup doet al heel snel keurig zijn behoefte op die krant ('s nachts). Overdag is het natuurlijk zaak de pup steeds voor te zijn als het gaat om plasjes en poepjes. Dus zodra de pup wakker wordt, gegeten heeft, gespeeld heeft naar buiten en dan uitvoerig belonen. NOOIT straffen voor een ongelukje in huis, dat heeft totaal geen zin en is vergelijkbaar met het straffen van een baby omdat hij in zijn luier plast. Het laatste, niet onaanzienlijke, voordeel van een bench is dat de pup de huisraad niet kan vernielen als hij alleen is. Als de pup gaat wisselen en pijn aan tanden en kiezen krijgt of zich gewoon verveelt willen de tanden nog wel eens in daarvoor niet bestemde zaken gezet worden. Lig hij met een veilig kauwvoorwerp in de bench dan kan hij zich daar op uit leven en leert hij geen ongewenste gewoontes aan. Het behoeft geen betoog dat het heel prettig is als de hond niet de gewoonte heeft ontwikkeld om zijn hele omgeving als hapklare brok te zien.

De bench kan bovendien overal mee naar toe zodat het ook een stuk makkelijker wordt de hond altijd mee op stap te nemen.

Leren

Zwitserse witte herders en Spaanse waterhonden leren snel en graag. Een nieuwe uitdaging is dus altijd welkom. Wij adviseren pupkopers altijd op cursus te gaan. Je bent leuk met je hond bezig, de pup leert andere honden kennen en allebei steek je er nog wat van op. Beperk je dan ook niet tot een puppen cursus maar blijf gewoon doorgaan. Ook voor wat oudere kinderen hartstikke leuk om te doen. Emmie is daar het levende bewijs van. Ze doet al jaren de ene na de andere cursus met Flynn (is dus begonnen op haar 10e) en heeft zelfs al als enige niet-volwassene op onze club GG1 gedaan. Nu doet ze met Flynn, Carda en Bones een cursus gehoorzaamheid niveau GG1, 2 en 3 en een gecombineerde cursus gehoorzaamheid/behendigheid en dat vinden ze alle vier heel leuk. Tegenwoordig gaan de ideeën meer uit naar het beloningsgericht leren. De hond zal altijd het gedrag vertonen dat hem het meest oplevert dus als je ongewenst gedrag negeert en gewenst gedrag beloont dan levert het gewenste gedrag de hond het meest op. Dat houdt wel in dat je altijd alert moet zijn voor onbedoelde beloning. Want als de pup 1x de kans krijgt om bijvoorbeeld iets eetbaars (van de tafel of zo) te bietsen is het heel moeilijk om de sensatie van deze eetbare beloning weer ongedaan te maken. Of als de pup (negatieve) aandacht weet te bemachtigen met ge-jank of gepiep is dat voor hem een geweldige beloning voor het verkeerde gedrag.

Verzorging en vacht

Oren - niet met een wattenstaafje in de gehoorgang gaan, in principe zijn de oren zelfreinigend. Krabt de hond veel aan een oor ga dan naar de dierenarts, het kan oormijt, eczeem o.i.d. zijn. Slechts overtollig oorsmeer in de oorschelp - dus niet de gehoorgang - voorzichtig verwijderen. De oren van de Spaanse waterhond - Het is raadzaam om het haar op de oren minder kort te scheren of misschien zelfs te knippen. De oren zijn zeer flexibel en gevoelig. Met een tondeuse is de kans op beschadiging groot. Een wond aan de oren is moeilijk te verbinden. De perro zal enorm flapperen met zijn oren of eraan krabben om van het nare gevoel door de wond af te komen. Het beste kan je het haar op zijn oren goed kammen en de haren langs de oorrand een stukje van het randje afknippen. Je houdt hierbij de oren tussen de vingers vast. Eventueel kan je het haar op de oren voorzichtig scheren terwijl je het oor op de vlakke hand legt. Bij een perro groeit er haar in zijn gehoorgang. Dit moet regelmatig verwijderd worden. Het kan uit de gehoorgang getrokken worden met de vingers, met een pincet of met een klem die bijvoorbeeld gebruikt wordt om infuuslangen dicht te knippen. Het plukken van de oren is vaak een moeilijk werkje omdat de perro zulke gevoelige oren heeft. Het is belangrijk dat je niet 'verkeerd' trekt. Het kan handig zijn om de perro op zijn zijkant te leggen, waarbij zijn kop stil en vast ligt. De oorschelp en gehoorgang kan je schoonmaken met een vochtig stukje papier of met een babydoekje met olie.

Ogen - Bij een oog dat een beetje loopt kan je spoelen met gekookt, afgekoeld water. Bij de perro kan zich vanwege het lange haar soms een klontje viezigheid vormen. Kijk de ooghoeken daarom elke dag even na en verwijder eventuele viezigheid voorzichtig met de vingers. Lijkt het oog echt ontstoken, ga dan altijd naar de dierenarts.

Gebit - Honden die een dieet van rauwvoer volgen, hebben geen of nauwelijks last van tandsteen. Kijk het gebit regelmatig na. Poetsen kan, indien nodig, geen kwaad.

Anus - Bij de perro blijft er na het poepen soms een restje ontlasting achter, vooral bij pups. Dit kan je met lauw water schoonmaken of wegnippen als het erg vast zit. Sommige honden gaan 'sleetje rijden'. Dit kan aangeven dat er vuil in de buurt van de anus is blijven hangen. Maar het kan ook zijn dat hij zijn anaalklier wil legen. Deze klieren bevinden zich links en rechts onder de kringspier van de anus. In de klierzakjes bevindt zich een brijachige lichtbruine vloeistof die 'zeer indringend' ruikt. Anaalvocht wordt bij markeergedrag en schrik afgescheiden. Bij overmatige aanmaak zwellen de zakjes op en moeten deze leeg gedrukt worden. Je kunt dit het beste een keer door de dierenarts laten voordoen. Dat een hond last heeft van zijn anaalklier zie je aan veelvuldig 'sleetje rijden'. Sommige perro's legen spontaan hun anaalzakjes. Je merkt dit aan de 'stank'. Je kunt in zo'n geval de streek rond de anus met Betadine-scrub schoonmaken.

Ongedierte

Vlooiën - Onze honden hebben nooit vlooiën. We weten niet goed waar dit aan ligt. We zijn ook niet zo'n voorstander van chemische bestrijdingsmiddelen en gebruiken deze ook niet meer. Er bestaan bestrijdingsmiddelen op natuurlijke basis, bijvoorbeeld van het merk Silverlinde. Als de hond vlooiën heeft, is veel stofzuigen (vooral de ligplaats van de hond) van belang.

Teken - Mocht de hond toch een teek oplopen dan meteen verwijderen i.v.m. ziekte van Lyme. Als de teek langer dan 24 uur op de hond zit ontstaat de kans dat de teek deze bacterie in de bloedbaan van de hond verspreid. Verwijderen met een speciaal tekentangetje of met de vingers als je daar ervaring mee hebt. NOOIT de teek verdoven met alcohol o.i.d. want dan laat hij zijn gif los.

Wormen - Inwendig: de pup is ontwormd, herhaal de ontworming in overleg met je dierenarts. Bepaal met hem samen het verdere ontwormingsplan. Je kan ook in plaats van automatisch steeds ontwormen, de ontlasting van de hond laten nakijken op wormen en alleen ontwormen als er daadwerkelijk wormen zijn aangetroffen. n.B. Wij ontwormen onze volwassen honden alleen op het moment dat we pups hebben, anders nooit.

Vacht

De vacht van de Zwitserse witte herder heeft geen intensieve verzorging nodig. Af en toe een borstel er door is voldoende. In de ruiperiode iets vaker dan normaal. Heeft de hond door de modder lopen banjeren, en ook de Zwitserse witte herder doet zoiets graag, dan gewoon laten drogen, de modder valt er gewoon van af, eventueel als de hond droog is nog even naborstelen.

In bad doen is alleen nodig als de hond in iets heel onwelriekends heeft liggen rollen en dan alleen nodig voor het welzijn van de eigenaar. Wij gebruiken dan speciale shampoo voor honden met een witte vacht.

Onze ervaring is dat de vacht van Flynn lijdt onder de centrale verwarming.

De vacht van een Spaanse waterhond - Bij het langer worden van de vacht groeit het haar eerst in krulletjes en later worden het soepele koorden. De uiterste lengte van vacht waarmee een hond geshowd mag worden is 15 cm, als de krul recht getrokken wordt.

Als een perro nat is, schudt hij zijn vacht stevig, in gedeelten, droog: hij begint vanaf zijn kop, daarna kop en lijf en tenslotte zijn lijf en staart. De vacht stinkt in het algemeen niet. Ons klimaat is veel vochtiger dan het Spaanse, waardoor een perro na een fikse regenbui of een zwempartij minder snel zal opdrogen. Hierdoor kan de vacht op den duur wel gaan stinken. Goed afdrogen na het zwemmen helpt wel om dit proces te vertragen. Er bestaan ook blowers (ter grootte van een stofzuiger) waarmee je de vacht schoon en droog kunt blazen. Gebruik hiervoor geen warme föhn. Hij kan hierdoor last van 'hot spots' krijgen.

Na baden in een modderplas of spelen in de bagger is afspoelen met water uit de tuinslang of

douche voldoende. Als de perro in stinkende derrie heeft liggen rollen, lukt het misschien niet om de stank weg te krijgen. In uiterste nood kan je dan een zachte, d.w.z. niet-ontvettende, hondenshampoo gebruiken. Bedenk wel dat door gebruik van zeep de natuurlijke bescherming van de vacht (tijdelijk) vermindert. Verbieden om te rollen is minder omslachtig!

De vacht van de perro hoeft in principe niet gekamd of geborsteld te worden. De vacht vormt bij het langer worden koorden die gescheurd moeten worden zodat er lucht bij de huid kan komen. Mocht je hond een tamelijk dikke ondervacht hebben die snel dichtslaat dan kan je bijvoorbeeld met een grove kam met haken een deel van de ondervacht wegtrekken en de ondervacht uitdunnen.

In Spanje werd de perro tweemaal per jaar geschoren: met de schapen mee in het voorjaar en op het moment dat de kudde in het najaar weer de stal in ging. Dit is een richtlijn. Bij de huishond is het tijdstip van scheren waarschijnlijk van andere factoren afhankelijk zoals:

- wanneer vindt je dat het haar te lang, te pluizig en niet mooi meer is;
- wanneer slaat de vacht dicht en/of gaat stinken;
- wanneer heeft de trimmer tijd;
- komt het kort scheren uit met de rest van je plannen, zoals zomervakantie bijvoorbeeld, want
- de vacht beschermt de hond tegen hitte en zonnebrand, of hij moet binnenkort geshowd worden.

Het scheren moet met een goede tondeuse gedaan worden waarbij de 'messen' niet warm lopen en de hond zich brandt. Ook moeten de messen goed scherp zijn. De perro moet op één en dezelfde lengte geschoren worden. Niks leuke pluim op de kop of aan de staart: dit hoort niet bij het ras! Het scheren van een perro duurt minimaal een uur maar vaak meer dan twee uur. Dit hangt af van de lengte en dichtheid van de vacht op het moment van scheren. De perro kan op een tafel gezet worden en door hem te 'bepraten' en hem af en toe een beloning te geven, houdt hij het prima vol om zich in zo'n tijd te laten scheren. Ga niet akkoord als een trimmer je hond met een of ander kalmeringsmiddel rustig wil maken.

Een perro die vaak in het water komt zal bij het zwemmen last hebben van een lange vacht om snel vooruit te komen. Je kunt in dat geval de haren op de buik korter knippen. Dit zal vrijwel niet opvallen.

Het is raadzaam de beharing in de oksels regelmatig weg/korter te knippen als je hond hier een dikke vacht heeft. Dit geldt zeker voor een reu bij de achterpoten en rondom zijn ballen. Bij veel haar is het moeilijk om goed in de holttes te komen. Bovendien zit daar bij een dikke vacht vaak ook nog zand en vuil. Ook zijn teken in kort haar makkelijker op te sporen.

De ogen vrij knippen is afhankelijk van smaak en wat voor activiteiten de perro doet. Is het belangrijk dat hij beter kan zien om bijvoorbeeld een voorwerp te vangen? Of moet hij geshowd worden? Als je het haar bij de ogen bijknijpt, kan je het haar tussen de vingers nemen en wat eruit komt afknippen. Je loopt dan niet het risico zijn ogen te raken. Het bijknippen van de beharing rond de mond en de baard hangt af van je eigen smaak.

Houd de beharing bij de reu aan (de top van) de penis kort vanwege de hygiëne. Bij de teef kan je de beharing rondom de vulva het beste kort houden in verband met de hygiëne. Als een teef loops wordt zal de vulva zwellen en aanvankelijk zal er een donkerrode later lichtrode afscheiding verschijnen. De loopsheid duurt meestal zo'n 17 tot 25 dagen. Rondom de 12e tot 14e dag vindt de eisprong plaats. Op dat moment kan de teef gedekt worden.

Afstamming en gezondheid

Stamboom

Wij leveren onze pups af met stamboom. Dat zegt niets meer en niets minder dan dat de pup is gefokt uit raszuivere ouders, die beide ook in het bezit zijn van een stamboom.

Een werkelijke levenslange garantie op gezondheid en karakter is natuurlijk niet te geven. Wel de garantie op zo optimaal mogelijke omstandigheden waaronder de pup is gefokt en de eerste weken is opgegroeid. Vanaf 2006 verlangen wij van onze kopers dat de pup op de leeftijd van ongeveer een jaar wordt onderzocht op HD en oogafwijkingen. We doen dit omdat we willen bijdragen aan de gezondheid van het ras. Het bewaken van de gezondheid van je ras kan alleen als er zoveel mogelijk gegevens bekend zijn. Op dit moment worden er nagenoeg alleen gegevens van honden vastgelegd die worden gebruikt om te fokken. Maar wij vinden dat niet voldoende en zeker niet bij de perro omdat de populatie in Nederland nog niet zo groot is.

Slotwoord

Tot zover deze goede raadgevingen.

Neem altijd bij ziekte en/of opvoedproblemen contact met ons op zodat we samen kunnen proberen een oplossing te vinden. Wij stellen het ook heel erg op prijs om op de hoogte gehouden te worden van de ontwikkeling van 'onze' hondjes.

Wij zijn van plan de goede gewoonte over te nemen van de fokkers van Flynn en Carda om jullie regelmatig uit te nodigen voor een gezamenlijke wandeling met de hondjes.